

LØGTINGSLÓG NR. 74 FRÁ 8. MAI 2001 UM DAGPENING VEGNA SJÚKU V.M., SUM SEINAST BROYTT VIÐ LØGTINGSLÓG NR. 62 FRÁ 26. MAI 2011

- Kapittul 1 Øki lógarinnar
- Kapittul 2 Rætturin til dagpening
- Kapittul 3 Vanligar treytir
- Kapittul 4 Dagpeningaveitingin
- Kapittul 5 Umsóknarfreistir
- Kapittul 6 Útgjaldingin
- Kapittul 7 Sjálvboðin trygging
- Kapittul 8 Dagpeningur vegna arbeiðsskaða
- Kapittul 9 Fígging
- Kapittul 10 Umsiting
- Kapittul 11 Kærumøguleiki
- Kapittul 12 Afturgjald og úttøka
- Kapittul 13 Revsiásetingar
- Kapittul 14 Gildiskoma og skiftisreglur

Nr. 74

8. mai 2001

Henda lóg hevur heimild í § 1 í ríkislóg nr. 315 frá 17. mai 1995; Lov om sociale ydelser på Færøerne.

Kapittul 1 **Øki lógarinnar**

§ 1. Lógin hevur til endamáls at veita fíggarligan stuðul í sambandi við mista inntøku og /ella sjálvboðna trygging vegna sjúku, skaðatilburð og fráveru áðrenn føðing vegna heilsuvanda fyri móður ella barn.

Kapittul 2 **Rætturin til dagpening**

Orsøkir

§ 2. Dagpeningur verður sambært hesari lóg veittur orsakað av óarbeiðsføri vegna sjúku, skaðatilburð og fráveru áðrenn føðing, vegna heilsuvanda fyri móður ella barn.

Stk. 2. Við partvísimum óarbeiðsføri kann dagpeningur verða veittur við lægri upphæddum, eftir nærri reglum ásettar av landstýrismanninum.

Stk. 3. Dagpeningur verður tó ikki veittur í tann mun viðkomandi, sambært lóg, trygging ella sáttmála, frá arbeiðsgevara ella øðrum, hevur rætt til lön undir sjúku v.m. ella aðrar veitingar, sum eru endurgjald fyri mista inntøku vegna sjúku v.m.

Stk. 4. Persónur, sum hevur fingið lön undir sjúku, og sum framvegis er sjúkrameldaður í teirri løtu, hann fer úr starvinum, hevur framhaldandi rætt til dagpening restina av tíðarskeiðinum sambært § 12, stk. 2.

Persónsskarin

§ 3. ^{1) 2)} Dagpeningur kann veitast til løntakarar, herundir sjómenn, sum hava hýru, ella ætlandi skuldu hava hýru, við føroyskum ella útlenskum fari.

Stk. 2. Dagpeningur kann somuleiðis veitast:

- 1) útróðrarmonnum, sum rógva út við egnum ella annan mans fiskifari,
- 2) sjálvstøðugum vinnurekandi, sum ikki ella bert í lítlan mun hava leysa arbeiðsmegi aftrat sær, ella
- 3) persónum, sum hava teknað trygging sambært kap. 7.

Stk. 3. Dagpeningur kann somuleiðis veitast persónum, sum eru fevndir av stk. 1 ella 2, og hvørs børn ella hjúnafelagi gerast álvarsliga sjúk, um tað av lækna verður mett alneyðugt, at persónurin er um tann sjúka.

Stk. 4. Sum álvarslig sjúka eftir stk. 3 er at meta sjúka, har álvarsligur vandi er fyri lívinum ella heilsustøðuni hjá persóninum.

Stk. 5. ³⁾ Dagpeningur kann somuleiðis verða veittur til foreldur, sum eru heima hjá sjúkum barni á barnsins fyrsta og øðrum sjúkradegi, um barnið er undir 14 ár. Hvørt av foreldrnum kann, sambært hesum stykki, í mesta lagi fáa dagpening í 10 dagar um árið.

§ 4. ⁴⁾ Rætt til dagpening hava persónar frá tí degi, teir eru vorðnir 16 ára gamlir. Hesin rættur dettur burtur frá tí 1. í mánaðinum eftir, at viðkomandi hevur fingið tillutað fólkapensjón ella er fyltur 70 ár.

Burturfall

§ 5. Rætturin til at fáa dagpening dettur burtur, um ein persónur eftir áheitan frá lækna noktar at leggja seg inn á sjúkrahús, at móttaka neyðuga læknaviðgerð ella at luttaka í hóskaði uppvenjing, fyri at endurvinna mistan arbeiðsførleika.

Kapittul 3 Vanligar treytir

Bústaður og skattskylda

§ 6. Rætturin til dagpening er treytaður av føstum bústaði og fullari skattskyldu í Føroyum.

Stk. 2. Samsvarandi reglum í sáttmálum við onnur lond, kann landsstýrismaðurin áseta reglur um undantak frá treytunum í stk. 1.

Stk. 3. ¹⁾ Landsstýrismaðurin kann áseta serligar reglur um rættin til dagpening fyri persónar, sum ikki lúka treytirnar í stk. 1, men sum hava hýru við einum skipi, ið er skrásett í Føroysku Altjóða Skipaskránni.

Tilknyti til arbeiðsmarknaðin

§ 7. Tann, ið seinastu 5 vikurnar undan sjúkrafráveruni hevur verið í løntum arbeiði í minst 20 tímar tilsamans, hevur rætt til dagpening frá 1. fráverudegi.

Stk. 2. Um persónur hevur verið burtur frá arbeiði orsakað av lógligum forfalli, verða seinastu 5 arbeiðsvikurnar hjá persóninum nýttar sum grundarlag ístaðin.

Stk. 3. Almennastovuni verður í serligum førum heimilað at veita umsøkjarum dagpening, hóast hesir hava arbeiðt eitt lægri tímatal enn ásett í stk. 1, um tað verður prógvað, at starvssetanin annars skuldi halda áfram.

Stk. 4. Gjald úr arbeiðsloysisskipan ella aðrari líknandi skipan, er at javnmeta við vanligt lønt arbeiði sambært stk. 1, og gevur tí rætt til dagpening.

Kapittul 4 **Dagpeningaveitingin**

Inntøkugrundarlagið

§ 8. Dagpeningaveitingin verður vanlig ásett við grundarlagi í miðalinntøkuni seinastu 5 vikurnar undan sjúkrafráveruni. Um inntøkan orsakað av lógligum forfalli er lækkað í hesum tíðarskeiðinum, verða seinastu 5 arbeiðsvikurnar ístaðin nýttar sum grundarlag.

Stk. 2. Hevur viðkomandi, beint undan sjúkrafráveruni, verið í starvi styttri enn 5 vikur, verður dagpeningaveitingin ásett við grundarlagi í miðalinntøkuni hetta styttra tíðarskeiðið, um ætlanin var, at arbeiðið skuldi halda áfram gjøgnum alt veitingartíðarskeiðið.

Stk. 3. Í eini arbeiðssetan við skiftandi arbeiðstíðum ella inntøkum, kann eitt longri og meira umboðandi tíðarskeið ásetast sum útrokningargrundarlag, enn tað í stk. 1 nevnda.

Stk. 4. Fyri sjálvstøðug vinnurekandi, fevnd av § 3, stk. 2, nr. 2, sum ikki hava A-inntøku, verður seinasta álíknaða inntøkuárið nýtt sum grundarlag.

Dagpeningaupphæddin

§ 9. Dagpeningaveitingin er væntaða mista inntøkan, roknað sambært § 8.

Stk. 2. Dagpeningaveitingin er tó í mesta lagi 80% av lønini sambært sáttmála millum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Arbeiðarafelag, íroknað viðbøtur og við tí í lóg ásetta vikutímatalinum hjá ófaklærdum, rundað til nærmastu heilu krónuupphædd.

Stk. 3. Av dagpeningaveitingini verður eisini veitt frítíðarløn, sum fer í grunn.

Stk. 4. Upphæddir roknaðar fyri eina viku, og sum eru lægri enn 10% av tí hægstu dagpeningaupphæddini, verða ikki útgoldnar.

Stk. 5. Um dagpeningurin saman við øðrum regluligum útgjaldingum, tó undantikið almennari hjálp, verður hægri enn væntaða arbeiðsinntøkan sambært § 8, verður dagpeningurin lækkaður við einari samsvarandi upphædd.

Stk. 6. Almennastovan almennakunnger mest loyvdu dagpeningaveiting sambært stk. 2.

Kapittul 5 **Umsóknarfreistir**

§ 10. Verður fráboðan um sjúkrafráveru móttikin á Almennastovuni í seinasta lagi 30. dagin aftaná 1. fráverudag, kann dagpeningur játtast frá og við 1. fráverudegi.

Stk. 2. Verður fráboðanin móttikin á Almennastovuni seinni enn ásett í stk. 1, kann dagpeningur bert játtast frá móttøkudegnum.

Stk. 3. Um heilt serligar orsøkir tala fyri tí, kann Almennastovan víkja frá freistini í stk. 2. Er fráboðanin móttikin á Almennastovuni seinni enn 8 vikur eftir fyrsta fráverudag, er tó ikki møguleiki at víkja frá hesi freist.

Stk. 4. Dagpengamóttakarin hefur sjálvur ábyrgdina av, at fráboðanin verður latin Almannastovuni rættstundis.

Stk. 5. Fyri persónar, fevndir av § 2, stk. 4, er fyrsti fráverudagur í stk. 1 - 3 at skilja sum fyrsti sjúkradagur uttan løn.

Kapittul 6 **Útgjaldingin**

§ 11. Dagpeningaveitingin verður goldin afturút fyri eina viku í senn.

Dagpeningatíðarskeiðið

§ 12. Útgjaldingin av dagpeningi heldur uppat, tá móttakarin aftur er arbeiðsførur, uttan mun til, um hann fer í vinnu aftur ella ikki.

Stk. 2. ⁴⁾ Dagpeningur verður í mesta lagi veittur í 40 vikur frá 1. fráverudegi í einum 12 mánaða skeiði.

Stk. 3. ⁵⁾ Hóast ásetingina í stk. 2, kann dagpeningur verða veittur í upp til 2 ár í málum um arbeiðsskaða, sum eru fráboðað Vanlukkutryggingarráðnum, og sum verða viðgjørd eftir løgtingslóginu um trygging móti avleiðingunum av arbeiðsskaða (Arbeiðsskaðatryggingarlógin).

§ 13. Tá dagpeningarætturin er brúktur sambært § 12, stk. 2, í einum samanhangandi tíðarskeiði, kann dagpeningur bert útgjaldast í einum framhaldandi dagpeningatíðarskeiði, um viðkomandi aftur hefur verið arbeiðsførur, og í byrjanini av nýggja sjúkratíðarskeiðinum, lýkur treytirnar í § 7.

Stk. 2. Persónur, sum hefur tryggjað seg sambært kap. 7, og sum hefur brúkt dagpengarættin upp sambært § 12, stk. 2, skal ístaðin prógva, at hann aftur hefur verið arbeiðsførur, og at tað eru gingnar minst 5 vikur, innan hann av nýggjum er vorðin sjúkrameldaður.

Kapittul 7 **Sjálvboðin trygging**

Upptøktreytir

§ 14. Sjálvstøðug vinnurekandi kunnu tryggja sær dagpening sambært hesari lóg frá 1. fráverudegi.

Stk. 2. Fólk, ið gera húsligt arbeiði heima fyri seg sjálvan og fyri í minsta lagi einum fólki afturat, kunnu tryggja sær dagpening frá 1. sjúkradegi. Fyri hvørt húsikið kann bert teknast ein trygging.

§ 15. Persónar, sum burturav ella í mestan mun eru sjálvstøðug vinnurekandi, kunnu tekna trygging við fullari dagpengaupphædd sambært § 9, stk. 2.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin ásetir í kunngerð nærri reglur fyri sjálvbodnu tryggingarnar.

§ 16. Umsókn um trygging av dagpeningi, kann ikki latast inn, meðan tryggingartakarin er óarbeiðsførur. Tað sama er galdandi, um tryggingartakarin er munandi viknaður, ella vandin fyri sjúku er munandi øktur. Til at meta, um heilsutreytirnar eru uppfyltar, kann um neyðugt krevjast læknávátan, sum Almannastovan rindar.

Tíðaravmarkingar

§ 17. Persónur fær rætt til dagpening 4 vikur eftir, at umsóknin um upptøku í sjálvbodnu tryggingina er innlatin, og tryggingargjaldið er goldið.

Stk. 2. Um framhaldandi gjald til sjálvbodnu tryggingina ikki er inngoldið í seinasta lagi ein mánað eftir gjaldkomudagin, dettur tryggingin burtur.

Stk. 3. Avmarkingarnar í rættinum til dagpening sambært § 12 eru eisini galdandi fyri sjálvbodnu tryggingarnar.

Burturfall ella lækking

§ 18. Um inntøku- og arbeiðsviðurskiftini broytast munandi soleiðis, at viðkomandi tað seinasta árið ikki hevur lokið treytirnar í § 15, stk. 1, dettur tryggingin burtur.

Kapittul 8 Dagpeningur vegna arbeiðsskaða

§ 19. ⁶⁾ Persónar, hvørs mál eru fráboðað Vanlukkutryggingarráðnum sum arbeiðsskaðamál, fáa dagpening eftir vanligu reglunum í lógini.

Kapittul 9 Fígging

§ 20. Dagpeningur verður goldin av landskassanum.

Stk. 2. ⁶⁾ ⁷⁾ Arbeiðsgevarin afturrindar landskassanum tær útreiðslur, ið standast av, at Almanastovan rindar 1. og 2. fráverudag sambært hesi lóg, tó undantikið í teimum førum, har ongin arbeiðsgevari er. Toll- og Skattstova Føroya krevur inn peningin frá arbeiðsgevaranum.

Stk. 3. ⁷⁾ Gjaldsfreistin fyri kravinum sambært § 20, stk. 2, 1. pkt. er verandi mánaði umframt 30 dagar eftir, at Almanastovan hevur skrivað uppgerð út.

Stk. 4. ⁷⁾ Um dagpeningurin ikki verður goldin rættstundis sambært stk. 3, verður renta roknað av kravinum við 0,7% um mánaðin frá 1. degi í tí mánaði, sum kemur eftir, at dagpeningurin skuldi verið goldin, og til goldið er.

Stk. 5. ⁷⁾ Dagpeningur, ið er fallin til gjaldingar, kann, saman við rentum og innkrevjingarkostnaði, verða innheintaður við panting.

stk. 6. ⁷⁾ Toll- og Skattstova Føroya fremur panting sambært stk. 5 eftir reglunum í skattalógini fyri innkrevjing av skattum.

§ 21. Gjöld til sjálvbodnu tryggingina verða eftir nærri reglum ásett av landsstýrismanninum fyri eitt ár í senn. Gjöldini verða ásett í mun til støddina av tryggjaða dagpeninginum soleiðis, at tey samlaðu inngjöldini verða mett at rinda 2/5 av útreiðslunum av sjálvbodnu tryggingunum sambært kap. 7.

Kapittul 10 Umsiting

§ 22. Almanastovan umsitur hesa lóg.

Stk. 2. Landsstýrismaðurin kann leggja umsitingina av lógini heilt ella partvíst til annan myndugleika.

§ 23. Arbeðsinntøkan og starvssetanin skal skjálprógvast av arbeiðsgevaranum á umsóknarblað, sum Almanastovan útflyggjar.

Stk. 2. Óarbeiðsføri og longdin av óarbeiðsførinum skal skjálprógvast við læknávátan.

Læknávátanin verður goldin av Almanastovuni.

Stk. 3. ³⁾ Verður óarbeiðsføri staðfest sambært § 3, stk. 5, er vátan frá arbeiðsgevara javnsett við læknávátan.

§ 24. Almanastovan kann frá viðkomandi persónum, myndugleikum og feløgum, sum hava innlit í viðurskiftini, krevja upplýsingar, sum mugu metast neyðugar fyri viðgerðina og avgerðina í málinum.

Stk. 2. Eftir samráðingar við Føroya læknafelag ásetir landsstýrismaðurin eftir nærri reglum gjøldini fyri og innihaldið í læknávátanunum.

Kapittul 11 **Kærumøguleiki**

§ 25. ⁴⁾ Avgerðir eftir hesi lóg, sum eru tiknar av Almanastovuni ella øðrum myndugleika sambært § 22, stk. 2, kunnu kærast til Kærunevndina í almanna- og heilsumálum innan 4 vikur eftir, at avgerðin er fráboðað viðkomandi.

Stk. 2. Um serligar orsøkir tala fyri tí, kann kærunevndin víkja frá kærufreistini.

Kapittul 12 **Afturgjald og úttøka**

Afturgjald

§ 26. Hevur nakar av órøttum fingið dagpening, og átti hann at verið vitandi um hetta, skal hendan upphæddin gjaldast aftur. Tað sama er galdandi, um orsøkin er vantandi ella skeivar upplýsingar frá viðkomandi, sum hesin hevur skyldu at lata Almanastovuni.

Stk. 2. Afturgjaldingin kann fremjast við at afturhalda í dagpeningi og kann eisini krevjast afturhildin í løn v.m. eftir reglunum um innkrevjan av persónligum skatti.

§ 27. Um persónur eftir metan Almanastovunnar hevur rætt til løn undir sjúku sambært lóg ella sáttmála, og arbeiðsgevarin sýtir at gjalda slíka løn, rindar Almanastovan persóninum dagpening eftir vanligu reglunum og krevur, um neyðugt við rættargangi, arbeiðsgevaran eftir goldna dagpeninginum.

Úttøka v.m.

§ 28. Krøv um veitingar eftir hesi lóg kunnu ikki gerast til mál fyri úttøku ella aðrari rættarsókn. Avtalur um slík krøv eru ógildugar.

Kapittul 13 **Revsíasetingar**

§ 29. Við bót sektast, um ikki harðari revsing er ásett í revsilógini, tann, sum gevur Almanastovuni skeivar ella villleiðandi upplýsingar ella tigur við upplýsingum, sum hann hevur skyldu at lata Almanastovuni.

Stk. 2. Við dóminum kunnu áleggjast dagbøtur, til upplýsingin verður latin Almannastovuni.
Stk. 3. Er lógarbrotið framt av einum partafelagi, lutafelagi ella líknandi, kann tað áleggjast felagnum sektarábyrgd.

Kapittul 14 Gildiskoma og skiftisreglur

Gildiskoma

§ 30. ⁶⁾ Henda lóg kemur í gildi 1. juni 2001.

Stk. 2. Samstundis sum henda lóg fær gildi, fer úr gildi Lovbekendtgørelse nr. 102 af 02.03.1988 om dagpenge ved sygdom eller fødsel, sum seinast broytt við lögtingslóg nr. 94 frá 13.06.1995.

Skiftisreglur

§ 31. Persónur, sum hevur teknað sjálvbodna trygging eftir § 14 í Lovbekendtgørelse nr. 102 af 02.03.1988 við seinni broytingum, og sum er sjúkrameldaður, tá hendan lógin fær gildi, varðveitir rætt sín til dagpening restina av sjúkratíðarskeiðinum, tó í mesta lagi restina av veitingartíðarskeiðinum, sambært § 12, stk. 2.

Endanotur

¹⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 101 frá 20. desember 2002. § 2 í hesi lóg er soljóðandi: "Lögtingslógin fær virknað frá 1. juni 2001".

²⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 88 frá 8. mai 2003

³⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 62 frá 26. mai 2011, har § 2 er soljóðandi: "Hendan lögtingslóg kemur í gildi 1. januar 2012."

⁴⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 165 frá 22. desember 2009, har § 2 er soljóðandi: "Stk. 1. Henda lögtingslóg kemur í gildi 1. januar 2010. Stk. 2. Fólkapensjónistur, ið er sjúkur og sum fær sjúkradagpening, tá lógin kemur í gildi, verður ikki ávirkaður av broytingini í § 1, nr. 1, fyrr enn játtaða dagpeningatíðarskeiðið er úti.

⁵⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 176 frá 22. desember 2009, har " 2 er soljóðandi: "Henda lögtingslóg kemur í gildi 1. januar 2010."

⁶⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 66 frá 2. mai 2003, har § 2 er soljóðandi: "Hendan lögtingslóg kemur í gildi 1. apríl 2003.

⁷⁾ Broytt við lögtingslóg nr. 9 frá 30. mars 2004